

здійсненні міжнародних погоджених цілей розвитку. У резолюції наголошується на необхідності нарощування потенціалу INTOSAI в якості інструменту для сприяння розвитку. Далі Генеральна Асамблея ООН прийняла ще кілька резолюцій аналогічного змісту (наприклад, Резолюція ГА ООН 69/228 від 19.12.2014 р.) [4].

Таким чином можна зазначити, що процес глобалізації справив істотний вплив на розвиток ряду галузей національного публічного права в напрямку сприйняття міжнародно-визнаних принципів і норм, як концептуального, так і технічного характеру.

Література:

1. Кравчук І.В. Гармонізація національних правових систем з правом ЄС : монографія. Київ : Слово, 2017. 320 с.
2. World Customs Organisation. History. http://www.wcoomd.org/en/about-us/what-is-thewco/au_history.aspx (дата звернення 10.10.2021).
3. Офіційний сайт ВВМО. URL: <http://www.wcoomd.org> (дата звернення 10.10.2021).
4. Офіційний сайт INTOSAI: <http://www.intosai.org/> (дата звернення 10.10.2021).
5. Малолітнева В.К. Імплементация актів законодавства ЄС у сфері господарської діяльності: запобігання «позолочування права ЄС». Порівняльно-аналітичне право. 2015. № 5. С. 150–154.

ДО ПИТАННЯ ПРО РЕКРИМІНАЛІЗАЦІЮ ПОРУШЕНЬ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Галицький Д. О.

студент 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції

Національний університет «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: Кузьмін Е. Е.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінального права

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

Утворення Указом Президента України у 2019 році Комісії з питань правової реформи [18], а також Робочої групи з питань розвитку кримінального права в її складі [8] офіційно утвердило наявні в країні прагнення щодо удосконалення чинного законодавства про кримінальну

відповідальність [20] та zarazом суттєво активізувало надзвичайно велику кількість фахових дискусій як серед провідних науковців, так і практиків, й загалом привело до появи низки різноманітних пропозиції стосовно внесення змін як до нині діючого Кримінального кодексу України (далі – КК України) [4], так і в частині розроблення проекту нового Кодексу [23].

Крізь призму демократичних стандартів та найкращих світових практик, позитивного досвіду розвинених країн, зокрема, держав-членів Європейського Союзу (далі – ЄС), з урахуванням сучасних викликів і потреб, міжнародних договорів та зобов'язань України [8] фактично був започаткований масштабний «перегляд» того, що наразі доволі часто іменується в якості «традиційних вітчизняних постулатів кримінального права та законодавства» [22, с. 33], – т. зв. «ревізія» догм Загальної частини й сталих положень Особливої частини [22, с. 89] КК України.

До того ж подібний процес «торкнувся» не тільки «модернових нововведень», які були запроваджені в існуючий кримінальний закон, а також й не оминув критичного аналізу досвіду минулого. Так, наприклад, за останні роки був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» [14], направлений на підпис Президенту Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права» [15], а також прийнятий в першому читанні Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів [16].

І якщо у перших двох випадках в основі обґрунтування необхідності прийняття відповідних законів, більшою мірою, виступала доцільність запровадження досвіду зарубіжних країн [7, с. 4], підтвердженого практикою Європейського суду з прав людини, комплексом дій міжнародного співтовариства й узгодженістю з міжнародно-правовими актами [12], а також приведення кримінального законодавства у відповідність із міжнародним правом [10], то щодо останнього мова фактично йшла про повторну криміналізацію т. зв. «товарної» контрабанди, яка була декриміналізована у 2011 році у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» [13], що, у свою чергу, з-поміж іншого, обумовлювалось й сучасними реаліями [11]. Разом з цим, слід зазначити, що подібні ідеї сьогодні знаходять своє вираження також і в теорії

кримінального права стосовно й інших діянь, які так само були декриміналізовані [див., наприклад: 9, с. 1-2, 27, 29-30].

Примітно, що майже аналогічна ситуація останнім часом спостерігається і щодо сфери прав споживачів, захист інтересів і потреб яких загальноприйнято вважати одним з пріоритетних напрямів діяльності як т. зв. «міжнародного співтовариства» загалом, так і співробітництва держав, а також й власне кожної окремо взятої країни безпосередньо. Зокрема, відповідний обов'язок щодо забезпечення належного захисту населення як споживачів встановлюється у Керівних принципах для захисту інтересів споживачів [19], забезпечення високого рівня захисту прав споживачів та досягнення сумісності між системами захисту прав споживачів закріплюється в якості мети співробітництва в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС [24], захист прав споживачів державою гарантується Конституцією України [2], а його забезпечення передбачається Законом України «Про захист прав споживачів» [17] тощо.

Спільні риси також вбачаються і в площинах декриміналізації, наявних нинішніх соціальних передумов повторної криміналізації, а також і тенденцій наукових думок. Як і «товарна» контрабанда, у такий самий спосіб, в той же час, тим самим законом [13] із тексту КК України також були виключені й інші статті, зокрема, ст.ст. 217 («Незаконне виготовлення, збут або використання державного пробірнього клейма»), 225 («Обман покупців та замовників»), 226 («Фальсифікація засобів вимірювання»), а водночас абз. 2 ч. 1 ст. 227 («Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції») отримав нову редакцію [5], тим самим практично скасувавши кримінальну відповідальність за вчинення переважної більшості т. зв. «злочинів у сфері обслуговування споживачів та захисту їх прав» [3, с. 247]. Тож певно єдиною нормою, яка наразі зазвичай напряму асоціюється із кримінально-правовою охороною прав споживачів є, – закріплена у положеннях ст. 227 чинного КК України («Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції») в редакції Закону № 2735-VI від 02.12.2010; із змінами, внесеними згідно із Законами № 4025-VI від 15.11.2011, № 2617-VIII від 22.11.2018 [4].

В частині ж соціальних реалій, станом на сьогодні відзначається збільшення кількості порушень прав споживачів [1], шкода яких в певній сфері лише за сім місяців 2021 року досягла 6,8 млн. грн. [21], а щодо доктринального рівня, то науковцями в контрольному тексті проекту КК України передбачається окремий розділ, присвячений охороні прав споживачів («Розділ 6.5. Злочини та проступки проти інтересів споживачів») [6].

Таким чином, на нашу думку, все це зумовлює необхідність концептуального переосмислення питань, пов'язаних із особливостями та специфікою кримінально-правової охорони прав споживачів в Україні, а також доцільність подальших наукових досліджень означеної сфери.

Література:

1. Кількість звернень споживачів збільшилася у півтора рази – звіт за перший квартал 2020 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-zvernenn-spojivachiv-zbilshilasya-u-pivtora-razi--zvut-za-pershiy-kvartal-2020-roku> (дата звернення: 31.08.2021).

2. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96 ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.08.2021).

3. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2010. 608 с.

4. Кримінальний кодекс України (в редакції від 08.08.2021) : Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 28.08.2021).

5. Кримінальний кодекс України (в редакції від 23.11.2011) : Закон від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 28.08.2021).

6. Кримінальний кодекс України (Проект) : Контрольний текст (станом на 25.07.2021 року). URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2021/08/12/1-kontrolnyj-tekst-proektu-kk-25-07-2021-1.pdf> (дата звернення: 02.09.2021).

7. Кузьмін Е. Е. Кримінальне право зарубіжних країн : навч.-метод. посіб. / Е. Е. Кузьмін ; передмова Є. Л. Стрельцова. Одеса : Гельветика, 2018. 96 с.

8. Питання Комісії з питань правової реформи : Указ Президента України від 07.08.2019 № 584/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584/2019#Text> (дата звернення: 28.08.2021).

9. Підгородинський В. М. Злочини проти честі та гідності особи (теоретичне порівняльно-правове дослідження) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Одеса, 2020. 40 с.

10. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права». URL: <https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=67804&pf35401=516426> (дата звернення: 29.08.2021).

11. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів». URL: <https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=71756&pf35401=546717> (дата звернення: 29.08.2021).

12. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою». URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=67506&pf35401=512431> (дата звернення: 29.08.2021).

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності : Закон України від 15.11.2011 № 4025-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4025-17#Text> (дата звернення: 02.09.2021).

14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою : Закон України від 04.06.2020 № 671 IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-20#Text> (дата звернення: 29.08.2021).

15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права : Проект Закону від 27.12.2019 № 2689. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67804 (дата звернення: 29.08.2021).

16. Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів : Проект Закону від 23.04.2021 № 5420. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71756 (дата звернення: 29.08.2021).

17. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 29.08.2021).

18. Про Комісію з питань правової реформи : Указ Президента України від 21.06.2019 № 421/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/421/2019#Text> (дата звернення: 28.08.2021).

19. Резолюція 39/248 Генеральної Асамблеї ООН «Керівні принципи для захисту інтересів споживачів» : Міжнародний документ від 09.04.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_903#Text (дата звернення: 29.08.2021).

20. Реформування кримінального законодавства України. Новий Кримінальний Кодекс. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/> (дата звернення: 28.08.2021).

21. Споживачам повернули 6,8 мільйонів гривень за неякісні товари та послуги. URL: <https://dpss.gov.ua/news/spozhivacham-povernuli-68-miljoniv-griven-za-neyakisni-tovari-ta-poslugi> (дата звернення: 02.09.2021).

22. Стрельцов Є. Л. Реформа кримінального законодавства України: осінні роздуми. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 100 с.

23. Текст проєкту нового кримінального Кодексу. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code> (дата звернення: 28.08.2021).

24. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Міжнародний документ від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 29.08.2021).

ПОНЯТТЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Гоцуленко І. О.

*студент факультету менеджменту та права
Вінницький національний аграрний університет*

Гулько А. В.

*студентка факультету менеджменту та права
Вінницький національний аграрний університет*

*Науковий керівник: **Опольська Н. М.***

*доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри права*

*Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

Поняття децентралізації як системи місцевого самоврядування, за якої до управління залучаються її представники та ціла низка справ переводиться із центру до рук цих органів вперше було введено в обіг французьким політичним діячем Ж.-Г. Туре 1790 р. [2, с. 111].

Децентралізація публічної влади – це метод управління державою, де за принципом субсидіарності відбувається розподіл повноважень державного управління між суб'єктами публічної влади з дотриманням балансу інтересів.